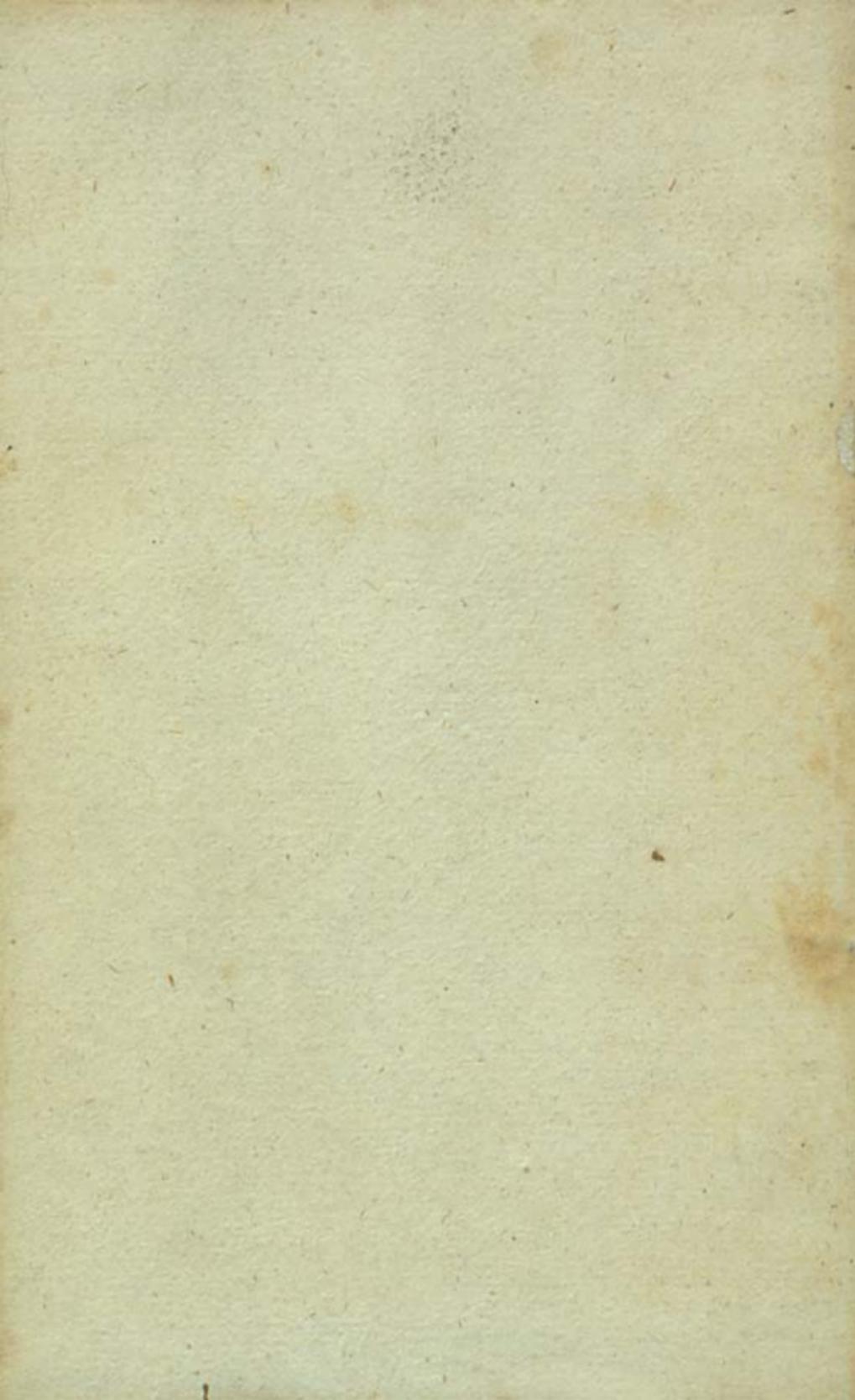


Biblioteca
ASTRA, Sibiu

P.C.N.
92 12

05
S.IV.2092

G 3 56



DAPHNIS PASTOR,
S E U
S. XAVERIUS
Philosophorum Patronus
Per Apostolicos vita sua labores

SACRIS ECLOGIS
liber ^{Celebratus} ~~omnibus~~
^{ET} ~~omnibus~~
HONORIBUS, enī,

Illusterrimorum, Perillustrium, Reverendorum, Religiosorum, Prænobilium, Nobilium, ac Eruditorum Dominorum Dominorum AA. LL.

& Philosophiæ
NEO - MAGISTRORUM,

Dum per
R. P. LEOPOLDUM GALLER,
è Societate JESU AA. LL. & Philosophiæ
Doctoren, ejusdémque Professorem emeritum, nec
non inclytæ Facultatis Philosophicæ Seniorem Con-
sistorialem

Supremâ Philosophiæ Laureâ ornarentur,
Ab

Illustissima, Perillustri, & Prænobili
Suada Viennensi inscriptus.

Anno Salutis M. DCC. XIX. Mense Augusto.

Viennæ Austriae, Typis Mariæ Evæ Schmidin, Viduæ.



8319

Illustriſſimi, Perilluſtres, Reve-
rendi, Prænobiles, Nobiles, ac
Eruditi
DOMINI DOMINI
NEO-MAGISTRI.

Simunſculum noſtrum non de extērna ſpecie,
ſed interno prelio juſdicaveritis, majoris, ut equi-
dem credimus, aſtimabitis conatus noſtros, &
laborem probabitis, non niſi Namini veſtro, &
ampliandis per orbem honoribus devo tum.

Magnum damus Xaverium Indiarum Apoſtolum, Philoſo-
phiæ Veſtræ Praefidem; quem cum ſingularis quibusdam Vie-
tatis ſolenniis quo annis ſemper ardentis veſeramini, tum gau-
detis, opinamur, ab aliis etiam celebrari affectu, voce, calamo,
atque celebratum in honoris veſtri anathema offerrì. Illud
tan:um diſplicuſſe vobis potest, quod Heroēm tantum non-
niſi de rure aſſumptis floſculis decoratum proponamus. Vide-
licet non tam, quod iñſtituto dignum opere, ſed quod tenuitatē
noſtra conſentaneum eſt, ſpectavimus: nec tam ad admiratio-
nem excitare factorum Xaverii per orationis Majestatem, quam
ad jucundam quandam impellere imitationem, ſuavemque de-
lectionem animi per buccolici delicias carminis, qua justis re-
rum aſtimatoribus hoc in genere ſunt gratiſſimæ, legentes Vos
ſuravimus. Addidimus Poëſi huic amulas Apellis manus;
non ut de nobis credatur, quod vulgo circum fertur adagio, picto-
ribus, atque Poëtiſ cuncta licere: ſed ut perdolentium oculos,
animosque à lectionis ardore ad propositi lucem emblematiſ di-
vertamus, atque ſic eò paratiōres ad percurrendum reliquum
ſpatium reddamus. Dum autem in Luna Magnum Xave-
rium adumbramus, id nobis conſiliī eſt, ut, quoniam ſubinde
Magno Filio Majorem Parentem Ignatium adjunxi mus, cuius
iñſtinctu tam proficia orbi terrarum hæc Luna ſuit, cuius

à nitore aureo omne luminis argentum traxit, haberemus Solem,
cujus sequitur vestigia Luna nostra; cuius frugiferos per Eu-
ropam labores in terra opposita adæquat: Sola scilicet Solem,
Xaverius Ignatium, Parentem Filius in revocandis ad vere
fidei lucem gentilibus non minor Thaumaturgus. Quo in
munere quam vigilantem egerit animarum Pastorem Daphnis
Divus hic Indiarum Apostolus, vel paucula hæc ejus facta, qua
in præsentiarum sub agresti schemmate proponimus, affatim
commonstrant: quid proinde mirum, si sacrae oviū Magistrum desumptis à rure laudibus, & sylvestri meditamus
avenâ, si felicem animarum curâ non tam resonare docemus
Daphnida sylvas, quam paullò majora canentes ad vesti
etiam theatra Honoris calamo ludamus agresti; que si cum
Poëtarum Principe sylvas dixerimus, sylvæ hæc non tam sunt,
Consule, quam Philosophis neo-Doctoribus dignæ. Acci-
pite ergo benignis oculis, animisque faventibus opellam hanc no-
stram: nec despicite tenuitatem carminis; accedit huic à ve-
stra benevolentia pondus non minimum, si nimirum Vobis
nostra carmina curæ, si à vobis principium Musæ nostræ, ac
exitus deducatur. Quod dum facitis, ampliori nos vobis be-
neficio obstringitis, & efficitis, ut post Xaverium Honori Ve-
stro statuamus aras, quas deinceps saepe tener nostris ab ovi-
libus imbuet agnus; denique apud nos, ut Magni Indiarum
Apostoli, ita quoque Vester semper honos, noménque no-
rum, laudésque manebunt. Valete, & favete

Honoribus Vestris

Studioſiſſimæ

Suadæ Viennensi.



Magno res magnæ egent molimine. Non dies, aut menses, verum annos exhaustit, ut ad majestatem excreceret orbis caput, Roma. Decennio victorum laffavit dexteras Troja, donec victa succumberet victoribus. Non verbis, sed concione opus fuit, ut victici Loyolæ facundiæ Xaverius, sui tandem Victor gloriosus cederet in victoriæ monumentum. Philosophus erat Parisiensis Xaverius; Hunc sublimè philosophantem felix oppugnator feliciter expugnat Ignatius, & haustam è Cœlo Christianæ perfectionis edocet Philosophiam, tanto gloriösius, quanto amplius Musa nostra Utriusque devota honoribus, in laudes vocalis ambit assurgere. Neque eum edocet tantum, verum è ventosis Peripati Spelæis ad illius traducit pascua, qui pascitur inter lilia: quæ neque cornigeræ mosu læsere ju-

4

ye-

vençæ, nec carpfistis oves, hirtævè capellæ. En ve-
stræ, Athenæ! porticus floridas commigrârunt in eremos,
quando cum Xaverio Sophia vestra ad illa transiit septa bea-
tissima, ubi nunquam solum sterile scit animæ, sed nitidæ
semper surgunt fruges, ramique virentes. Mirum est,
qua usus sit, ut ad sacratiorem manuduceret, Philosophia
Ignatius; verba certè æternæ vitæ habuit. Quid
prodest homini, ingeminabat identidem, esse peritum,
& tamen perire? Quid dignitatis fastigia, quid honorum
apices suspicis? Excelsis prærupta adjacent, & lubrica est sta-
tio, cùm per pendula, & præcipitio proxima ambulatur.
Quid aureum Gangis decus, quid Pygmalionis arcas, quid
talenta Pelopis ingeris? aureum dives mancipium est. Ha-
betur à divitiis, quas habere se falsò autumat. Non dives
ille, qui multum possidet, sed qui nihil desiderat. Maximæ
nobis, divitiæ sunt tenuisse illum, in quo infinitus est the-
saurus. Mundi gaudia porrò quid? diffugiunt celerius,
quò captantur avidiūs; brevi risu longa fastidia nundina-
musr. Tam potens fuit hæc Philosophia, ut, dum blandè
Xaverium corrigeret, cor regeret; dum suaviter corripe-
ret, cor raperet. Quid mirum? Filius sequitur vestigia
Patris.

ECLOGA PRIMA.

In qua sub persona Jugintæ Ignatius
suadet sub figura Daphnidis S. Xaverio in-
eundam solidæ Virtutis viam.

Jugintas, Daphnis.

Jug. **S**Ylvestrem nondum Daphnis meditatur ave-
nam?

Non patriæ fines, non magni nominis urbes

De-

Deseruisse juvat : quid denique lentus in umbra
 Perdis Daphni dies ? desertas pasce capellas
 Monte sub hoc : sint claræ aliis cum civibus urbes,
 Pasce pecus Daphnis ! te limpida gaudia ruris
 Invitant, riguïque vocant è collibus amnes.

Daph. Viles sunt animo villæ ; plus Regia spondet,
 Quam bene cultus ager : tuguri tu pauperis hospes,
 Vilia tecta colis ; Pario mihi marmore surgunt
 Mentoris arte lares. Stratum tibi sternit egestas,
 Aut præbent graciles vicino è flumine junci :
 Fessum mulcet olor, prolectat multa soporem
 Pluma mihi. Quoties male fartâ conderis æde,
 Cui nitor omnis abest : arrident splendida tecta,
 Auratæque fores, picturatique Penates,
 Rura colant alii : turrita palatia Daphnis.

Comp.

Antonius Josephus L. B. Graan.

Jug. Sint aliis urbes, sint & regalia tecta,
 Rura colat Daphnis : rura hæc sunt Numine plena.
 Grande Dei donum est, superisque æquanda voluptas
 Agrestes coluisse casas, & simplice cultu
 Exigere insontis tranquilla silentia vitæ.
 Hic sincera quies, innoxia gaudia degunt.
 At cum marmoreis surgunt suffulta columnis
 Atria, mille metus fervent, curæque sequaces
 Securos in pace vetant habitare Penates.
 Quid fragiles sectaris opes ? candorque, fidésque,
 Exulat & pietas, vectum popularibus auris

Infidâ cùm sors quemquam statione locavit.
 Rura colat Daphnis, non septas moenibus urbes.
Daph. Rura colant alii, sed limina Daphnis eburna,
 Me tituli, magnique notant me nomina census,
 Et fasces, ostrumque gravat ; decernit honores
 Pallas, & emeritis incingit tempora lauris.
 Est rude Pastorum vulgus, tondere capellas,
 Cogere palantes pecudes, aut flectere juncos,
 Nunc fucos arcere graves, prohibere timendos
 Dente lupos, tristemque luem removere mapali
 Hoc opus, hic labor est : mihi dulcis gratia fandi
 Suppetit, & Sophiae non traxto inglorius artes.
 Rura colant alii, Sophiae colo limina Daphnis.
Jug. Rura petat Daphnis, non altas turribus arces,
 Et ruri sua Musa favet ; certamen id unum,
 Quis cœlum, & superos meliori carmine flectat:
 Tristibus hic Elegis vocalia marmora reddit,
 Populeis aliis describit carmina truncis,
 Atque omni sonat ore melos, sonat aura camænis.
 Hic plaudunt volucres, hic fons argenteus errat,
 Irrigi saliunt per consita germina rivi.
 Atria clara petant alii, cole Daphnis ovile.
Daph. Pingua rura petant alii, quos rustica mater
 Edidit, atque rudes genitor produxit in artes,
 Sors me læta vocat : modici te cura peculii
 Vix tenuis dextram cultura fatigat agelli.
 Durus gleba labor, pluviæ, ventique, hyemésque,
 Frigus, & ardore, grando, immitésque pruinæ,
 Et messis delusa, ea sunt solatia ruris.
 Haud unquam lautæ pellunt jejunia mensæ,

Pisa, fabæ, miliūmque recens, ac furfure mista
 Sæpe Ceres, & fumifero malè cocta camino.
 Arcet perna famem, sunt hæc bellaria ruris.
 Coëna mihi melior, turgent carchesia Baccho,
 Conditásque dapes moscho, crustisque zibethi
 Mensa parat, varias tellus peregrina ministrat
 Delicias, ornátque dapes, nova dona palato.
 Rura petant alii, me tecta superba reposunt.
Jug. Claros lingue lares, te poscunt otia ruris,
 Fundet humus, facilisque dapes apponet inemptas,
 Et venâ saliente sitim sedabit anhelam.
 Non mortem argento, non toxica potat in auro,
 Qui liquidis labra mulcet aquis : sylvestria miti
 Germina dulcescunt fructu, nec parcior Ilex
 Mella pluit, pomis autumnus turget, & uvis.
 Prolixas exclude dapes, cape munera ruris.
Daph. Ruris ament tenebras alii, me rostra requirunt,
 Clamosumque forum, dignique Alcide labores.
 Jam famulas mihi quisque manus cultumq; propinat
 Officiosa cohors ; populorum submovet undas,
 Atque latus cingit series numerosa clientum.
 Et Pallas me grata colit, Daphnæa coronant
 Serta comas, memorisque canunt præconia fasti.
 Sors fulget locuples, fulvoque opulenta metallo
 Arca flagellat opes ; non aurea munera parco
 Infundit fortuna sinu, beat ubere censu.
 Rura petant inopes, me fortis dona faventis,
 Dignaque deposita Atlante negotia Daphnæ.

Comp.

Ignatius Hoffmann.

Jug. Ut quid fucato ludis te Daphni colore?
 Quantumvis cœli caput ad fastigia tollas,
 Aurea dona Tagi, rutilas Gangetis arenas,
 Gemmiferūmque maris tua congerat arca tributum,
 Quanquam vota Midæ superes, & Apollinis artes,
 Ac laurus te multa gravet: licet orbita mundi
 Sit subjecta tibi, geminus te Phœbus adoret,
 Et gentes tua jussa tremant, quid frugis, opisque
 Dextra superba capit, scelerum si mersa barathro
 Mens gemat, & tristi præceps ad Tartara lapsu
 Daphni ruas, Erebique æternum carcere plagas.
 Rura pete, Elysias ut tendas tutus ad oras.

Daph. Jungo manum, celeremque gradum sociabo
 Juginta!

Te Duce rura petam, per roscida prata bidentes
 Pastor agam. Quid vota moror? nil amplius opto,
 Votorum Summa est ovium cultura meorum.

Te modo stringo ducem, mea gaudia stringo Ju-
 gintam;

Flores temnit apis, rorēmque exosa cicada
 Ante erit, ac istis divellar Daphnis ab ulnis,

Comp.

Petrus S. R. I. C. Coronini.

ECLO-



Vicit Xaverius, atque ita vicit, ut Pharsalico Herðe major evaderet, dum mentem certaminis arenam constituit, ex qua gloriosus sui triumphator semet gloriosè duceret in triumphum. Celebrent alii, per me licet, agros cruore naufragos, campos cædibus rubentes, & inhumana lanienâ famotas victorias: gladii illa lucra sunt, non virtutis; furoris trophæa, non fortitudinis præconia. Admirandæ sæpius, non imitandæ sunt manubiæ, quas armata furore dextera ostentat. Orbis domitores Macedones, famâ inclytos triumphatores Cæsares, Carthaginis eversores Scipiones avido cruoris gladio debellâsse, illustre quoddam esse potest genus victoriæ: illustrius tamen, ausim dicere, incruentam de se lauream mereri. Etsi septem unâ hasta suspendas viros, & medios inter hostes non pugnai, sed stragem edas; inferior tamen illô es, in quo victor animus pulcherrimâ sui victoriâ detriumphatur. **Vincere enim,**

se ipsum, si Platoni credimus, omnium victoriarum prima est. Sed quorsum hæc mecum ita dispuo? Te laus ista petit, magne tui Victor, & uno mundō major Xaveri! Elegit te, postquam te tibi subjecisti, ex sapientiæ Lycæo Ignatius Pan ille melior, cui non Mænala, sed Ecclesiæ pascua curæ, atque in pastorem ejus, qui curat oves, oviumque magistros, cooptavit. Hoc in ovili, Daphnidis sacratioris obiisti munus eâ vigilantissimi pastoris vigilantiâ, ut gregi non tam præesse, quam prædeesse semper videreris. Pulchrè hæc de te illud Mantuani Vatis: **formosi custos pecoris formosior ipse.** Oviculas infesta mali ingruentis lues nè corriperet, centoculô Argô oculatior præcavens, pluribus terviendo plures servâsti. Hinc Encomiaste dignissimum illud facinus, quod orbis quidem semper, pro dignitate tamen nunquam satis demirabitur. Ades oviculæ fœdissimi ulceris tabe probè de pastæ, atque, ut in cæteris omnibus, tum verò in hoc luculenter pius te Daphnidem probas, dum fluentem exsugis saniem, ut sanaretur ipsa, Tu verò vorantem luem devorares. Et quamquam ulceræ nil propriis scabiosa relambere linguis durius sit, hæc tamen fugens Superum nectar & mella thymo fragrantia libare te palam fecisti. Nimirum agere fortia, non tam Romanorum est, quam tuæ proprium virtuti, quæ niveum dat visa decorem.



ECLOGA SECUNDA.

S. Xaverius gloriosus sui Victor sub figura Daphnidis ovium lui medentis ab ægrotto saniem exsugit.

*Menalcas, Corydon, Mopsus, Tityrus,
Mæris, Melibæus, Daphnis.*

Aetus erat, nullasque dabat fitientibus agris
Depluus imber aquas; non mollior aura
favonî

Perspicuos crispat latices, non undat arista,
Riparumque thori fessis viridantia membris
Strata negant: nullo vocales carmine sylvæ,
Garrulus haud usquam resonabat rivulus undæ.
Alta quies nemorum, facies tristissima rutis,
Exhaustumque pecus quatiebat corda dolore:
Ingens Pastorum sensus hebetaverat horror,
Dum quisque in tragicas sua solveret ora querelas:
Menal. Quæ vos plaga ferit, mea spes, mea cura, ca-
pellæ?

Quid patriis agnus graditur macilentus in arvis?
Nec jam bina die felix ovis ubera siccatur?
Non nive lana micat; non pressi copia lactis
Ditat inempta penum; mulætralia pulvere fordent.
Torquet plaga pecus; Pastores tristis egestas.
Coryd. Quæ vos lepra premit, mea lux, mea vita,
capellæ?

Horrida quæ scabies per lactea corpora serpit?

Laxa cutis penderet, non ullo vivida succo
 Torpent membra, imis prope jam sedet hausta me-
 dullis,

Pérque artus fundit reliquos contagio virus.
 Febris oves maciat; jejunia longa magistros.

Mops. Quæ vos noxa gravat, dulcissima turba, Ca-
 pellæ?

Hirsuti laniant juvenilia corpora vepres,
 Carpit & invisis paliurus vellera spinis,
 Vellera discerpit niveis argentea villis,
 Et spolium lanæ pratum cupit omne referre.
 Urit spina pecus; Pastores mille dolores.

Tityr. Quæ vos pestis habet, placidæ, mea vota, Ca-
 pellæ?

Quæ scabies errat membris, & cæca profundit
 Toxica? quid diro bacchantur capta furore,
 Ignorântque armenta Duces, rabidóque dolore
 Percita, funesto properant in funera casu?
 Sæva lues depascit oves; nos cura, pavorque.

Moer. Quæ vos culpa tenet, mihi sarcina grata, Ca-
 pellæ?

Non queror ereptas pretiosas vellere lanas:
 Quod latet arcane tectum sub vulnere virus,
 Dissimulata lues, quæ nondum crevit in ulcus,
 Percepsit tacitâ nostram formidine mentem.

Cœca venena pecus; nos cœca pericula perdunt.
Melib. Quæ pars peste vacat, mea spes longæva, Ca-
 pellæ?

Multa sub innocua pestis latet abdita pelle,
 Et turgent aconita fibris, nutritque venenum,

Quæ

Quæ pallet livore cutis ; jam viscera sensim
 Dira lues penetrat : medicam quis ferre Machaon
 Tentet opem, certamque paret Podalirius artem ?
 Ægra armenta gemunt ; noster ferit æthera planctus.

Comp.

Ernestus de Crollolanza.

Conscia dum querulis ita vocibus astra fatigant,
 Et pleno fundunt lacrymarum flumina rivo,
 Auctior Eridanus subitis ut curreret undis ;
 Daphnis amor nemorum vicino è monte redibat
 Os, oculosque DEO plenus : solatur anhelos
 Alloquio socios, cumque ora natantia fletu
 Cerneret, exquitit trepidi argumenta doloris.
 Hæc inter lacrymas fundebat verba Menalcas.
Menalc. Sunt sua, sunt corvis, sua sunt medicamina
 cervis.

In Pyliam vitæ pròducere fila senectam
 Corvus amat, longèque arcet fera spicula mortis,
 Et promptam cervo præbes dictamne medelam,
 Ut primùm volucri se plangit arundine læsum.
 Nulla meæ, quod miror, ovi panacea medetur.
 Quid meruistis oves, nova quod contagio fibras
 Permeet? haud satis est niveam deglubere lanam,
 Arcanis sedet atra lues suffusa medullis,
 Ulcera plena tument, tacitoque imbuta veneno
 Armentis sanies præsentia fata minatur.
 Pestis cæca pecus; stabilis nos conficit angor.
Daph. Quid roseas pia turba genas, intonsaque fletu

Ora

Ora rigas? teneri non ultima cura bidentes
 Numinis existunt; quod si pecus ingemat ægrum,
 Et diuturna lues per tabida corpora serpat,
 Admovet artificem cumulata in vulnera dextram
 Provida cura DEI, pestem, fontemque veneni
 Dum penitus tollat fibris, quassata dolore
 Membra levet, pecoriique salus affulgeat ægro.
 Nostra DEO conjuncta manus quid possit, & ausit,
 Ista dies pandet: cui ulcere plurima pestis
 Innatat, exsudans nocuum de vulnera virus,
 Prome pecus; grandes mens hæc assurgit in ausus,
 Haud opus est ferro, summa à radice revulsum
 Ut cedat lethale malum, quam dextera promptam
 Ferre nequit, tribuet victrix hæc lingua medelam.

Versat corda stupor, suspensis auribus adstant,
 Et varios volvunt agrestia pectora sensus:
 Diverso rumore fremunt, & quilibet ardet
 Daphnidis insolitas artes spectare medendi.
 Interea toto sanies cui fœda fluebat (tor
 Corpore, stringit ovem Daphnis; non Pannicus hor-
 Membra quatit, placidas ægram complexus in ulnas,
 Ulcus ubi deformè sedet, blanda admovet ora,
 Sorbillansque luem, tumefactis toxica fibris
 Exhaurit, dum imis sanies possessa medullis
 Ore natet, testis liquidus victricis amoris.

Hinc spes, inde pavor, stupor ingens, & tenet
 horror,
 Cernere queis licuit præcelsum robur amantis.
 Et pecus obstupuit, quanquam rediit vigor olli,
 Ac nova depastæ succrescant vellera lance.

Ut primū Daphnis victorem sensit amorem,
 In majora ardet certamina surgere pectus ;
 Cūmque sui victor toto claresceret orbe,
 Qui fuit orbis amor, cœpit stupor orbis haberi.

Comp.

Franciscus Sachers.



UT pro Vate, quō nil Græcia majus habet, pulchro
 inter se ambitu tertiæ olim contendebant civitates ;
 ita hodie pro Christiani orbis Thaumaturgo Xaverio Gen-
 tes & Regna gloriosā contentione decertant. Hispani In-
 eolæ civem dicunt esse suum, Franci suum vendicant, Italiæ
 populi

populi repetunt. Animum ad sublimia natum dedit Iberia, & celso delapsum munus Olympo gremio suo excepit. Ab hac Parente eas indeptus est, quas deinde in vastissimis Orientis Regionibus dispersit cum Sole manus. Sed enī Francia interpellat: pulchrius multò est parari nobilem, quàm nasci. Nobiles cunas dedit Navarra; excelsis ingenii dotibus ancillari visa est Gallia, dum scientiis, atque disciplinis excoluit animum, cui unus postea non sufficeret orbis. Habet & Italia, unde jure optimō Thaumaturgum sibi optimum expetat, cujus prodigiosam dexteram prodigè səpiùs experta, quid pro sanctissimis moribus aliud, quàm amores rependat, non facile reperit. Testantur studiosissimos clientis minimæ in Tutelare maximū affectus sine numero ædes, & aræ, quas ampliando Ejus honori profusā gratitudine elitit, & erigit; dotat, & ditat: quia nimirum Ejus magisteriō facta est discipula probitatis, quæ in schola Christi diu fuerat alumna temporis. Ita æquo ubique Marte pro tanto viro certatum est. Illic quà de rē literaria optimè meritus; isthīc quà Filius à parente; parte demum alterā quà Parens à Filia solicitatur. Quid agat in tam justa æmulationis provincia Provinciarum nobilissimarum trias? Eò vota omnium conspirare tandem communibus suffragiis volvē: eat Maximo Auspice Numine magnus Xaverius! infundat animabus peccato immortuis animas, & Indiarum nocti diem inferat Titan auspicatissimus, ut cæcutientes in tenebris Gentes tenebras tandem suas agnoscant. Hæc illæ; simūlque dum gemitu, ac singultu interclusum cum voce Spiritum sentiunt, obmutescunt, cogitantes: Preium distando facit.



ECLOGA TERTIA.

S. Xaverium in Indias abeuntem sub
persona Daphnidis prosequuntur suspiriis
Lycidas, id est, Gallia, Thyrsis, seu Italia, & Palæo-
mon, seu Hispania.

Lycidas, Thyrsis, Palæmon.

Lyc. **O** Quām triste parat, Thyrsis! tua carmen
avena?

Fistula quid stridet moesto clangore cicadis
Æmula? non ovibus gramen, non fontibus umbra
Deficit, aut pecori certissima fata minatur
Sæva lues; non dente ferox perrumpit ovile,
Et cladem molitur aper, non fulva leæna,
Aut lupus immanni depositit gutture prædam.
Ut quid tristè sonat cæca sub valle cicuta?

Thys. O Lycida, Lycida! quanam in caligine degis,
Ut lateat fugisse mei solatia ruris,

Daphnida? noster amor peregrinas Daphnis ad oras
Hesperiæ procul orbe volat. Sensere Napææ,
Et celerem levère fugam; pecus omne frequenti
Balatu insequitur, trepido vestigia gressu

Daphnidis indagans. Lugent oviūmque magistri,
Et densos inter frutices, nemus inter opacum
Sæpe dies longis consumere fletibus ardent,
Et lacrymis cupiunt medicinam ferre dolori.

Palæ. Triste satis grando, flaventibus imber atistis,
Triste rosis murmur Boreæ, nascentibus uvis

Fæta pruina gelu, sed multò tristior illis,
 Quām Patrio de rure fugam, mea, Daphni! voluptas,
 Unus amor Daphnis patriis meditatur ab agris.
 Gloria tu Pindi, Clarii tu gloria Phœbi,
 Sicelidum turbæ, riguīsque Aganippidos undis,
 Hyblæis apibus, niveōque adamatus olori,
 Dulcia sœcundo præbebas gaudia ruri.
 At nunc materies fit solus, & una doloris,
 Materiam dederat, qui solus, & unus amoris.
 Castalii flet turba jugi, lacrymísque profusis
 Aonii fontes crescunt, Aganippidos undæ:
 Hyblææ nec apes modò mellea munera fundunt,
 Nec voces sublimè ferunt ad sydera Cygni.
Thyrs. O mea spes! mea vita! fugis? pernicibus alis
 Immites Zephyri quorsum mea gaudia fertis?
 O! quoties, nostris fuerat cùm Daphnis in agris,
 Aurea poma tuli, Latium quibus omne redundat,
 Quæ turgens Pomona colit? non illa recusat
 Alcinois, non Hesperides ea munera temnant;
 Aurea fors Daphnis Pomonæ pignora spernit?

Comp.

Josephus Pranz.

Palæ. Huic ego, cùm dulci penderet ab ubere matris,
 Sæpius expansas tremulum complexus in ulnas
 Basia mille dedi, cumulabam laetitia dona,
 Et roseo puero crispatâ pelle bidentem,
 Capreolūmque levem, & primæ lanuginis agnum
 Obtuleram; quos ille, pedes ubi figere doctus,

Ec

Et gracilem poterat per prata capessere gressum,
Compulit in viridi sibi carpere pascua prato.

Me tamen ille fugit, Patriæ nec captus amore,

Hispanæ telluris opes, & Gentis Iberæ

Gaudia despectat, trahitürque cupidine ruris,

India quod pandit, quod Eois vernal in oris?

Lyc. O! animus quali defixus arundine buxi

Ingemit, ut vestras tacitâ babit aure querelas?

Me quoque Daphni fugis, viridi qui tempora lauro,

Atque immortali tribui fulgere corollâ?

Crudeles superi! fors Jupiter invidet orbi

Daphnidem, & Idæo tendentem retia rure

Qualis in æthereas Ganymedem sustulit auras,

Daphnida sidereis sociare laborat alumnis?

Thyrs. Hanc poteram sentire fugam, nisi læva fuisset

Mens mihi: vix suctæ canipos tondere capellæ

Ad sua sollicito properabant pascua cursu:

Vertice depresso flores languere notavi,

Et casiam, & violas, immortalesque amarantos

Languida colla solo tum vix attollere vidi.

Rupe sub exesa Nympharum turba latebat,

Deciduas non parca oculis evolvere guttas

Contendens, gemitûque parans mulcere dolorem,

Sensit ovis, sensere rosæ, sensere Napææ,

Quod patrio de rure procul modò Daphnis abesset.

Palæm. Cum Cythisum versaret ovis præsente Ma-
gistro

Daphnide, dulcisonâ nemus omne fremebat avenâ,

Lætâque ab arguta resonabant prata volucri.

At nunc sylva tacet, nemorisque silente choraulâ,
Nec prato volucris, nec Pastor plaudit in antris.

Comp.

Josephus Perl.

Lye. Quid fugis has oras, calathos quæ floribus im-
plent,

Gramine queis campus, queis turget frugibus arbos,
Et queis multa gravi pendet de palmite gemina.

Invitat te dulce nemus, rivique fugaces

Murmure te querulo, miti jam cortice poma,
Textaque ferta rosis, invitant cerea pruna;

Quid modò pascis oves sitientes inter arenas,
Squallet ubi non culta seges, nec labitur unda
Gurgite perspicuo, nec oves nive vellera pingunt?

Thyrs. Gemmiferi num fortè placent modò Daphni-

di rivi?

Et Tyberis, sordetque Padus, quos ubere musco
Vestit multa Dryas, prohibetque assurgere in iras,
Atque suum rapido transcendere murmure littus?
Quis præceps amor urget iter? retinete fugacem
Largiflui latices, fremat officiosus aquæ mons.

Pennipedes Zephyri celeri per inania cursu
In patrias revocate plagas, quem nuper ad Indos,
Et procul Ausoniis pia turba tulistis ab arvis.

Palæ. Ante agros subeat patrios, quam vertitur anni
Orbita. quam rigidæ furit inclemens brumæ,
Et placidas lento constringat marmore lymphas,
Aut arbusta comis viduet, vel frondibus ornos:

Nè fors Hyberno Daphnis lädâre rigore.

Lyc. Daphni redi ! te prata vocant, reduc emique co-
rymbis

Nymphâ parat redimire novis : si rura revisas
Patria, lacte fluent per florida jugera rivi.

Thyrs. Daphni redi ! tibi Narcissos, mollésque Hya-
cinthos

Prodiga dextra ligat, tereti nova carmina buxo
Quisque canet reduci ; dulci modulamine plaudam,
Et blandâ faciles animabo voce cicutas.

Palæm. Daphni redi ! teneri calathos è vimine textos
Jam Galatea parat, queis mæsta silentia turis,
Turbatâsque suis describet fontibus undas,
Pinget & errantes campis sine lege capellas,
Quæque gerit nimio caput inclinata dolore
Quercus, in angustos coget descendere juncos.

Vimina flere putas, adeò feliciter usa
Arte suâ, nostri luctus insignia pingit,
Atque tuæ simulacra fugæ ? quid, Daphni ! moraris ?

Daphni redi ! & grandem converte in gaudia luctum.

Lyc. Si renuas patrios, ô Daphni ! revisere campos,
Te superi servent ! haud usquam torreat æstu
Sirius, aut sævo perstringat bruma rigore.

Mitior at cœli facies, & purior æther
Promoveat gradientis iter : modulamine dulci
Turba loquax volucrum tibi tædia longa viarum
Leniat, aspiréntque Noti clemente Susurro !

Thyrs. Nereides servate meum, mea gaudia, Daphnin !
Si fulcare levi continget æquora pinu,
O soboles Ledæa ! rati succurre labanti,

Et radios impende pios! gremioque benigno
 Hunc foveat Thetis, quem cætera Numinæ servant.
 Palam. Vos & Hamadryades nemorum servate la-
 tebris

Daphnida, nè præceps detrudat in avia lapsus,
 Nè fors præda lupis cedat, spoliumvè leænæ;
 Dum tandem in columnis redeat, mea gloria, Daphnis.

Talia mæsta trias querulâ promebat avenâ,
 Lugubri testata suos itâ voce dolores,
 Afflictæ testata pios itâ mentis amores.
 Fistula mox segnis ternâ pendebat ab ulmo,
 Eset ut insoliti monimentum triste doloris.

Comp.

Ignatius de Richtern.





Ex tollat suum gentilitas Cyneam; India Xaverium. De illius facunda potentia Epirotarum Regis Pyrrhi, teste Plutarcho, sensus erat: plus sibi urbium, atque animorum Cyneæ linguâ, quam armis suis paratum; de Hujus potentissima facundia Vaticanum exstat oraculum: ampliorem Ecclesiæ horreis animarum illatam esse messem, quam usquam prodeuntia heterodoxæ pravitatis zizania suffocârint. Ille nativâ; Hic linguis loquitur omnium, dum populi eloquio crevêre suo. Xaverii lingua non Europæ modò finibus insonuit; sed viatrix illa facundia omnibus audita est telluris, & æquoris undis. Quodsi Herculem Eum dicimus, & Tyrinthium, & Gallicanum dicamus necesse est; monstra enim pariter, ac homines linguâ yicit, vinxitque animos: nec minùs hu-

humanis mentibus vincula , quām ferocientibus humana
sob specie feris lupatum imposuit. Hujus more, & ore
potens verbō, & opere, in Dominico ovili fidelior Daph-
nis attraxit universos, catenis aureis populares, populabun-
dos ferreis. Feliciorem multò Xaverium fuisse Tulliō quis
ambigat ? hic enim pro domo sua, Ille pro Ecclesia DEI
peroravit. Renovatum hic illud, quod duodenæ Aposto-
lorum coronæ novum olim accidebat, miraculum ; au-
diebat unusquisque linguâ suâ Illum loquentem ;
Indi, & Japones, Æthiopes, & Arabes, & innumeri alii au-
diverē Eum loquentem suis linguis magnalia DEI.
Nimirū Vir erat, qualem priora sœcula nec sperare, post-
humā nonnisi ingenti stupore poterant demirari. Erant
in Illo summa omnia, seu zelum, seu facundiam, seu Sancti-
tatem spectes. In summa ; qui hæc summa in Xaverio
non videt, aut nihil videt, aut invidet. Reliqua encomia
tomis digna velut Iliadem includo in nucem omnia : quip-
pe do in compendio , dum Thaumaturgum dico , cui non
immetitò breve verbis, amplum affectu canimus memno-
synon : Laus immortalis immortali Xaverio , qui , ut ho-
mines è feris ficeret , feras adit homo Daphnis , & terris
dissita lustrat.

ECLOGA QUARTA.

Daphnis canens, sive S. Xaverius di-
versis Gentibus suâ cuique linguâ visus
pro conçione dicere,

Belis, Philæmon, Damætas.

Densa comis corylus, crispata cacumine buxus,
Et quercus sacrata Jovi, tiliæque frequentes
Arce-

Arcebant Phœbi radios, & mitior aura
 Æthere spirabat ; Belis, promptusque Philæmon
 Ducebant pecus è stabulo, agnos, atque capellas.
 Otia dum captant pecudes, saliuntque per herbam
 Capreoli, lætisque agros balatibus implent :
 Conveniunt, buxô, & Corylô facientibus umbram,
 Ambo ætate pares, ambo cantare periti,
 Blandisonis ambo calamis certare parati.
 At vocis pretium dum quisque referre laborat,
 Jurgia longa serunt ; has Belis ab ore querelas
 Fuderat : Heu quantum tua stridet avena Philæmon !
 Implacidum rauco depromis gutture carmen.
Philæ. Non renuo pugnam : quid possit uterque ca-
 mænâ,

Nunc tentare lubet ; nivei cui copia lactis,
 Depono vitulam, redimis quo pignore litem ?
Bel. Quantum lusciniæ passer, vel rana cicadis,
 Ledæo quantum cedit rufis anser olori,
 Inferior nobis spirat tua carmen avena.
 At nè me simili posthac sermone lacefas,
 Imparibus tecum cannis, sed promptior arte
 Congrediar : pinquem referes pro pignore taurum.

Spes urit laudis : primus sua carmina mandat
 Fatidicas memori describere cortice lauros ;
 Præcipit ille suas evolvere garrula voces
 Flumina, dum plausu sint Belidis omnia plura.
 Jurgia ferrebant, nil non Melibæus agebat,
 Ut monitis lites componeret inter utrumque ;
 Quisque sibi primos tribui cupiebat honores.
 Nec verbis modo verba, probris jam probra repro-
 nunt,

Et quæ materiem præbebat fistula litis,
 Jam plagi impacta sonat : neque dextera segnis
 Æmula, verberibus compensat verbera multis.
 Dumque ea rixa calet, multum latrante molosso,
 Dametas propriis celeri gressu advolat agris :
 Heus pueri ! exclamat, juveniles ponite rixas.

Comp.

Franciscus Schinnagl.

Paruit exemplò Belis, paetusque perennem
 Rursus amicitiam, cerâ connectit avenas,
 Exploratque sonos digitis : neque segnior alter
 Imparibus canis modulamina fundit amica.
 Dametas senior fari tum denique coepit :
 O populi agrestes ! oviūmque audite Magistri !
 Monte sub hoc, ubi rura virent, & pinguis florent
 Germina, & in segetes magno cum fœnore campi
 Luxuriant, oviūmque incustodita vagantur
 Agmina, cùm calamis languentia membra levare,
 Et fugientis aquas tentarem sistere rivi,
 Quæ mihi, quām Divina meæ vox infonat aurum !
 Pindi lapsa jugis, claris vox vertice lapsa.
 Non ausint vestræ sese æquiparare camenæ.
 Ut reliquos colles supra se victor olympus
 Erigit, exiguae quantum querceta myricas
 Exsuperant, tantum Daphnis supereminet omnes,
 Argutâ quoties fundit modulamina voce,
 Quid memorem sylvas ? resonat nemus omne ca-
 menâ

Daph-

Daphnidis, & mores dudum complexa ferinos
 Corda novus miti rursum trahit Orpheus arte.
 Si quas saxa gelant, & multo marmore stringunt
 Mentes, voce potens percellit fulminis instar.
 Ut vidi, obstupui, quæ sit facundia linguæ
 Daphnidi, quos animis inspiret carmine sensus,
 Inque artus fundat pietatis ab ore favillas.
 Vix Agni audierant atro carbone notati,
 Vim linguæ sensere, novos animantur in ausus,
 Detersaque novam capiunt fuligine formam.
 Mox niveos pandunt vultus, & eburnea colla,
 Candida cervices, & candida vellere campis
 Plaudit ovis, plaudit niveis argentea villis,
 Quæ nuper corvos æquabat fusca colore,
 Cuncta movet Daphnis, stant Daphnidis omnia voce.

Et quanquam variis balatibus ora resolvat
 Dulcis cura, pecus, nec eodem degat ovili,
 Et diversa licet rursum ad præsepio tendat,
 Omnibus auditur, vox Daphnidis omnibus una est.
 Ut nunquam liquidis pisces satiantur in undis,
 Nec florentis apis fastidia captat Hymetti,
 Daphnidis haud aliter facundo pendet ab ore
 Omne pecus, vox illa favos, vox mella propinat.
 Ros quanquam placidis argenteus insidet herbis,
 Dulcior æthereo multum est facundia rore.
Bel. Pastores inter primus memorabere Daphnis;
Tu vitulâ dignus. *Pbil.* Taurô tu dignus, & agnis.
Damæt. Vos, quibus est melior vox, & vis blanda ca-
 nendi,

Ore favete simul, per pinguia rura, per agros,

Per patrios montes, calamis, facilique cicutâ
 Laus tua Daphni sonet, capitique addamus honores,
 Mollia serra rosis ; incingite tempora lauro.

Ocyùs emeritis viduatur frondibus arbos,
 Cædua multa gemit, truncatâque brachia laurus
 Cogitur in meritas gracilis sinuare corollas.
 Gaudia festinant, fervent plena orgia campis,
 Gratanturque novum Dryades tibi Daphnis honorē.

Comp.

Hieronymus de Braitenbuch.



AD tot Ignatio duce, Xaverio Comite Laureatos utroque in orbe labores, laboriosasque lauros hæret quidem atto-

attonita, non tamen desperabunda succumbit, tantis impar honoribus facundia, quin eō, quo cāpit, pede vestigiis insīstat. Quæ tunc facies afflictæ Ecclesiæ nostræ fuerit, quis fine animæ deliquio revocet in animum? De duro illa ætas ferro fuit; erupit omne nefas, fugere pudor, verūmque fidēsque; mille viis grassatum est malum plusquam Lernæum. Hydræ tam immani bellum quis heros indicat? Hercules hic novus Ignatius est, qui Cadmi fabulam verit in historiam; quandoquidem scelerum exuvias fecit pietatis indurias. Atque hinc est, quod pullulantem quaquaversum junctam hæresi impietatis tyrannidem in ipsa herba feliciter opprimens, perfidiae nefandæ capita in multorum capitibus præcidit, auspicijs tam fortunatîs, ut illa omnino absque poëtica auxili fanguine cæsorum infecta tantam cædem erubuerit. Benègnarus nempe erat, nihil citius Ecclesiam seçare, quam sectas. Loyoleæ in Europa Xaveriana in Indiis messis succedit, quam paucis expedio. Non ex dentium ossibus Xaverius, sed mutis ad laudes DEI lapidibus homines erigit novus Deucalion: novam Ecclesiæ fabriçam machinatur ex lapidibus animatis ad Siracidis invidiam; isto major, quod non Regnum duntaxat integrum in templi unius ædificium, & sine sensu lapides dilapidaverit; verūm etiam tot Regna converterit in Spiritus Sancti templa, quot idololatras latræ cultu imbuit, veroque DEI agnitione instituit. Arte novâ rupes penetravit lacte, non acetō. Lac adamantes eliquat; lactei Xaverii mores rupes cordium dissolvebant, qui quounque movebat gressum, Liberum fecit Religioni passum; quæ pedem direxit, calcavit impietatem, dispersit scelerum colluviem, non ut se dispergant. Nimirum invia virtuti nulla est via. Hæc delibâsse sufficiat; reliqua Sanctitatis monumenta uberiori calamo, qui ausit, perstringat. Divitis ingenii est immania Xavier acta condere, materia nè superetur opus, quæ jam sola solem æquat.

ECLO-

ECLOGA QUINTA.

S. Ignatius sub nomine Jugintæ enarrat fructus in Europa per Socios obtentos, cui S. Xaverius sub persona Daphnidis suas quoque in India partas fruges recenset.

Jugintas, Daphnis.

Est vallis, Dryadum sedes, quam plurimus ambit
Pampinus; hic amplis surgunt vineta racemis,
Gemmatisque omnis turgescit vinea botris,
Jámque suas huc Daphnis oves, agnósque Jugintas
Compulerant: sacris ardebant ignibus ambo,
Et vigili curâ, quas vinea spondeat uvas,
Et quas spes in flore gerat, lustrare parabant.
Cúmque suas ambo dispensant undique curas,
Gramineo sua membra thoro defessa Jugintas
Reclinat, similes evolvens gutture voces:
Jug. Dulcia sunt fractis Zephyri modò sibila membris,
Dulce labris nectar, gelidis quod spumat ab undis,
Dulce melos volucrum, patulos quod personat
agros,
Dulce jubar Phœbi, sed multò dulcior illis,
Daphnidis est vultus, vox sola est dulcior illis.

Jam molli Daphnis recubârat cespite clivi,
Atque modesta suo referebat verba Magistro:
Daph. Hæc tua sunt, inquit, præconia; suada labellis
Insidet, & blandos depromit ab ore Jugintæ
Illa sonos; arbusta trahis, sylvæque sequuntur,

Et quēis caucaso duravit marmore pectus.
 Triste genus scelerata lues, proni alite gressu
 In tua vota ruunt : Cythiso velut agna recenti
 Allicitur, promptāmque capit tremebunda sequelam,
 Haud aliter tua quemque trahit facundia linguae.
 Si tamen & calamis cupis, agrestique camæna
 Suave ciere melos, prior incipe digna Jugintas
 Carmina, te sequar, atque rudes mulcebo cicuras.
Jug. Rustica Musa placet : si Martia classica desint,
 Tibia dulcisonos novit quoque fundere versus ;
 Ast quæ prima mihi quænam sit & ultima cantus
 Materies ? sacram lubet extimulare camænam.
 Aspicis, ut largæ tumeant in vitibus uvæ ?
 Vinctos cerne botros, & pulchrâ lege per orbem
 Pampinos pendere satus : non ingruit umbra,
 Et densis vites obducunt sentibus herbæ,
 Ordine protensa lolium non opprimit antes.
Daph. Aspicis, Eois ut se nova germina terris
 Rure levent sterili ? viridantia pignora Floræ
 Ut jubat attolant roseum, mollésque per hortos
 Jaët Chloris opes, divésque autumnus ab uvis
 Turgida largifluis quærat modò præla falernis.

Comp.

Georgius Reiffenstein.

Jug. Aspicis, ut facies niteat nunc altera cœli ?
 Ut nova jam serus succedat sidera vesper ?
 Nuper lugebat densis Europa tenebris ;
 Errorum nox quanta fuit ! jam sidera fulgent,

Et

Et melior lux orta micat ; melioribus uris
 Jam flammis didicit, cypriāsque exosa favillas,
 Divinas Europa faces, unius amores
 Numinis, innocuos ambit modò pectoris ignes.
Daph. Anceps sæpe quidem versat sententia mentes,
 Quas segetes annus, quas vinea proferet uvas,
 Votaque Pastores, fallunt sua vota colonos.
 At modò dives opum , gravidis modò dives aristis,
 Turgida nunc fructu, nunc amplis læta racemis
 India ruricola spes , & pia vota coronat.
 Quanta meus Japon Autumni munera spondet !
 O quos promittit Sinatum vinea botros !
 Quos Chinæ, & Brasiles, inculta Travancoris ora,
 Quosque Comorini portus feret ubere censu
 Spes, fructusque operæ haud vanæ sudore locatae.
Jug. Sæpe meæ nocumenta infert vulpecula viti,
 Nec tantum brumale gelu, non grandinis imbræ
 Officiunt botris, matutinæque pruinæ,
 Quantum dente suo fœtis nocet illa racemis.
 Qui spe amplâ turget, si vulpis dente prematur,
 Exsiccus crescit corroso in palmite botrus.
 At Canis Helvetiâ natales stirpe requirens
 Vulpibus infestus, genus illud nare sagaci
 Indagat, valido grassans in viscera morsu,
 Tum nocuam extirpat pecudem, latisque resurgat
 Culta meo sudore diu mihi vinea spebus.
Daph. Portentosa olim faustis Hebronis in oris
 Visa fuit, vastisque allata in vectibus uva.
 Haud alium nuper botrum mihi Regia Bungi
 Obtulit, ut primum licuit rus illud, & agros

Excolere, & campos numerosâ cingere vite.
 Culturæ patiens fructus jam surgit in amplos,
 Vinicolæ pensans largo cum fœnore zelum.
Jug. Omnes illa plaga scrutatur odora canum vis;
 Multa gemit captiva fera, & vulpecula casses
 Multa petit, lætösque fremit florere racemos,
 Et matutinis vineta tumescere gemmis.
Daph. Quid referam? spumat plenis vindemia cellis,
 Sudant prælabotris dulcique liquore redundant,
 Et pressis vites despumant vina racemis.
Fors nuper pecori dederant umbracula sylvæ,
 Et mediâ cœli Titan sterit arduus arce;
Pampinæ cùm picta jugis non deside gressu
Arva peto: video tumidas in vitibus uvas,
Corno racemiseros tenero sub palmite fructus,
 Atque ulmos dulci miror turgescere succo:
 Et jam maturos, queis sacri gemma lavacri
 Fronte sedet, memori tot mente recenseo botros,
 Æquarent ut dêna meæ tunc millia vites.
 Quas dum dextra parat factatis tingere lymphis,
 Fessa labat tandem; Pietas submisit Atlantem,
 Bajulus ut fragilem fulciret robore dextram.

Comp.

Franciscus Stierpöth.

Jug. Et mihi Virgineas generat quæ vinea mentes,
 Læta viret, nec iis sociantur vitibus ulmi,
 Solo ea virtutum pubescunt germina fœtu.
Daph. In tenero quam magna micat spes palmite
 nobis!

Sæpius

Sæpius hunc curvo Saturni dente putare
 Haud piget, in cultâ nè quondam fronde redundet,
 Falce premo ramos, patitur dum vinea falcem.
 Ut fleat virgas olitor, dum præbeat amplam
 Umbram arbor, quæ deñ sublimi vertice nutat
 Luxuriosa comis, & dulcis prodiga fœtus.

Jug. Numen cœpta fove ! tua gratia semper apud me,
 Et nostrâ cum vite frequens tua gratia spiret !
 Non venti officiant, non obsint frigora botris,
 Absit grando, negat violata à grandine censum
 Vinea, cœlesti spes nostra fovetur ab igne.

Daph. Flores quærit apis, gelidum fera fauicia fon-
 tem,

Pinus amat ventos pelago jactata secundos,
 Pastor oves, fossor vestigat pallidus aurum,
 Solem ambit vitis, cœlestem vinea rorem.
 Hoc steriles DEUS alme ! plagas, in cultaque terræ
 Arva riga, sacrâ ditescat ut India fruge.

Hæc coryli audierant, memores hæc carmina
 fagi

Arbuteo scripsere libro : Tiberisque stupebat
 Ardores, vitreâ sed dum caput extulit undâ,
 Ille ciet plausus, & tollit ad astra Jugintam:
 Pérque omnes ripas, pérque ostia genimea Gangis
 Vota fremunt, omni celebratur littore Daphnis,
 Et fit materies dives vindemia plausûs.

Comp.

Josephus S. R. I. C. Cozzoli.

Ergo



Ergo suum iteratò sibi in Xaverio adesse Dominum sentit impetuosus oceanus? effebuerat ille nuper citatis in prælia ventis, atque unà Eurùsque, Notùsque ruenis, crebérque procellis Africus vastos ad sidera fluctus volvebant. Adest Neptunò melior Xaverius, qui non fabuloso tridente, sed Thaumaturgò cruci affixi symbolò iratum demulcet elementum, & dictò citius tumida æquora placat, collectásque fugat nubes, solémque reducit, & vastas aperit syrtes, & temperat æquor. Tantum scilicet reveritæ imperium, non potuere non obtemperare tanto DEI Famulo famulatrices undæ. Neque mirum: antea ambulam enim agebat maximi Apostoli fama, tot instructa litiis, quot prodigia, & impensa nationibus, & populis benefacta utroque latè orbe fecerat resonare.

Hinc factum accepimus, ut non ventis, & mari duntaxat, verum & piscium multitudini dominatrice dexterâ imperaret. Nimirum vîctor hucusque hominum Xaverius, animantium quoque amores in se excitat, ut quemadmodum in aliis summe mirandus, ita in piscium phænomeno sit miraculosus. Non satis tibi est Magne Indostani Apostole! pisces mutos (volo dicere homines) loqui facere, & non tam tibi quam Numini, quas debent, laudes cantare; verum ad natantum te agmina convertis, ut, dum illa ad obsequium hominum edomas, hos DEI mandatis arctius obsequi facias. Desinat jam sui Methymna cytharædi jactare potentiam, quando Xaverius non incantatrice lyrâ, sed imperatrice dexterâ, data undis benedictione retibus largiter bendedicit: quamvis enim canente Vate Peligno voci favisse putatur piscis, Arioniæ fabula nota lyræ; Thaumaturgi tamen nostri non vocem exspectant, sed vel nutum pro imperio reverentur dispersi per diffusas latè æquoris regiones squammosi greges. Hinc in sublimi Xaverianæ virtutis apice dum tantam prodigii magnitudinem minimus attingere calamus non potest, elementum loquitur: Hoc motore fluo, refluo.

ECLOGA SEXTA.

Daphnis piscans, seu prodigiosa Divi Xaverii dextera, quæ impertitâ undis Benedictione numerosam piscium vim in rete cogeret.

Ægon, Tityrus, Amyntas, Daphnis.

Cùm pinqui fœcunda forent jam gramina glebæ,
Pingeret innumeris natura coloribus agros,
Atque daret variis annus primordia rebus,

Lacti-

Laetiferæ campis Matres, agnique petulci
 Germina tondebant ; at duris vocibus hædos
 Sæpius & jactâ solitus compescere glebâ,
 Obvius in patulis errabat Tityrus agris.
 Lanigerum tum fortè pecus, teneræque capellæ,
 Mixtæque cornigeris ibant armenta juvencis
 Tutelæ secura suæ : melioribus orbi
 Illuxisse diem radiis gratatur amico
 Ore Ægon, plauditque pedo festivus Amyntas.

Nec mora : muscofo saliens quâ panditur antro
 Lympha, trias concors properat, curisque soluta
 Blandis delicias rivorum cantat avenis.

Tityr. Gaudia sunt clivi, sunt & mea gaudia rivi,
 Naïades cùm lene strepunt, placidoque pererrant
 Murmure ; vallis ubi lugetatur margine curvo,
 Garrula ubi tumidos ignorat Lympha furores.
 Unda placet, tenuis cui præbet littora muscus,
 Ignarâmq[ue] æstis humilis quam ripa coercet,
 Sæpius innocuo Zephyri certamine ludunt,
 Cùm placidis crispanuntur aquis, speculique ministrant
 Flumina plana vices ; his mergo fontibus agnos,
 Si queis primævâ turget lanugine pellis.

Ægon, Gaudia sunt clivi, sunt & mea gaudia rivi,
 At tenui rivus si non inglorius alvœo
 Arva remota petit, geniali carcere rupto
 Qua data porta volat, præcelsoque impete fertur,
 Præcipitemque fugam invitit licet urget arenis,
 Natali cùm tarda solo, laribusque paternis
 Unda tenax repit, nullo torpescit honore
 Conspicuum flumen, bibulis sorbetur arenis,

Obscurumque latet: peregrina ubi littera pulsat,
Gloria per varias rivorum diditur oras.

Amyn. Gaudia sunt clivi, sunt & mea gaudia rivi,
Patria squammigerâ si prole fluenta redundant,
Et non præda levis venient in retia pisces.
Dulcis aquæ est rarus, si quando argenteus humor
Per sata læta fugit, spatiofa per æquora campi,
Undaque non lento gelidos trahit agmine fluctus;
Cùm largi latices non parcas florea præter
Germina despumant lymphas, latéque virescens
Fæcundatur humus: sed dum numerosa sagenam
Turba beat, mordetque avidus grex squammiger ha-
mum,

Dulcior ille latex, geminat tum gaudia rarus.

Tityr. Non ignota refers, geminant sua gaudia rivi,
Cùm salit, & circùm gestit trepidantibus undis
Se per furtivos pisces devolvere calles.
En favet hic, liquidoque frequens natat incola pisces
Argento, tacitum lubet hamum & tendere rete.
Non prædæ spes parva micat, sed fluminis alvæus,
Et ecclii facies cogent in rete natantum
Officiosa gregem; penitum scrutatur aquarum
Dextra sinum, rete Ægon, hamum tentet Amyntas.

Comp.

Josephus Knol.

Sisypheo multum desudat terna labore
Dextera: nunc vacuam tollunt in luminis auras,
Et prædæ expertem stomachatur quisque sagenam.
Nunc

Nunc plorant hanum turbam lusisse natantūm,
 Aut sibi præcipiti captam per retia prædam
 Consuluisse Fugā : fese urnas mergere plangunt,
 Quas Danai soboles Cocyti versat in undis.

Vix querulos bibt aure sonos , jam præpete
 gressu

Advolat, atque animos prædæ solatur inanes.
 Quæ vos unda tenet? placido sic ore profatur
 Daphnis amor cœli : quos fontes dextra requirit?
 Quid profugas rimatur aquas, vulgūsque natantūm
 Vestigat delusa manus ? sunt munera cœli,
 Quæ naturæ opifex arcanis condat in undis:
 Nec cuiquam obtingunt invito Numine dona,
 Ni cœlum aspiret, piscamur in æquore ventos.
 At prece mollitus spirat clementiūs æther,
 Et cæptis ipsa astra favent, cùm supplice cultu
 Propitios in vota DEOS ciet indiga turba,
 Atque aris superūm crispata pelle bidentem
 Destinat: humanæ cedunt res auspice cœlo.

Hæc cùm fatidico Daphnis depromeret ore,
 Intonsi montes, ipsæque ea carmina rupes,
 Ipsa sonant arbusta: DEUS, DEUS arbiter unus
 Spes rotat humanas, hoc vivunt auspice cuncta.
 Flumina dum pisces, dum pingua rura Capellæ;
 Hyblæum dum nectar apis, rorémque Cicada,
 Dùmque nemus volucris, prælepsia taurus amabit,
 Numinis æternâ resonabunt singula lande.

Tityrus interea (sublato ad sidera vultu
 Cùm Daphnis signaret aquas) demergit in imum
 Retia, nec par est, quos clausit dextra, levandis

Piscibus ; immenso vinci sua fœnore vota
 Haud solitâ modò voce refert, nec gaudia mentis
 Temperat, immodico fervent vaga littora plausu.
 Qualis in Hyblæos fertur denso agmine colles,
 Dum vernas populatur opes, & nectar Hymetti
 Sugit apis : talis geminas præda obsidet oras,
 Ignotâque tremit mundi gens squammea sede,
 Nativò spoliata vado, mollique ligata
 Compede, captiva pro libertate laborat.

Amyn. Quæ tibi, quæ tali referam pro munere vota,
 Nam neque dulcifono labentes murmure rivi,
 Nec lampas Phœbæa juvat, nec sibilus austri,
 Ut tua Daphni manus, quantum tua carmina Da-
 phni !

Orpheus in sylvis, inter Delphinas Arion,
 Fluctivagis noster celebrabere Daphnis in undis.

Comp.

Joannes Schwärzel.





Irrequietus semper, in quiete nunquam est pro DEI gloria
amplianda Xaverius. Nescit nec periculorum multi-
tudine, nec laborum gravitate succumbere animus, cui Di-
vinus amor addidit alas: repleri potest, non satiaris
ærumnis mens intenta polo. Per tot pelagi, cæli-
que minas, per vitæ, mortisque vias, per varios casus,
per tot discrimina rerum Indiam utramque pervolavit
invictus Xaverii zelus, & tamen mens immota manet;
nunquam angustior, quam dum inter angustias, & labores
existeret; nunquam animo erectus magis, quam dum no-
va sudoris messis in herba esset. Igitur non Martis, sed
salutis galea, non Bellonæ, sed fidei scuto, non Mercurii talac-
ribus, sed speciosis Evangelizantium pedibus instructus, ad
nova identidem Dominice ovili paranda Spolia selectus
Daphnis

Daphnis accedit, ac Divini Pastoris sui insistens exemplo, relictis nonaginta novem oviculis unicum inquirit, scelestum nempe militem. Erat hic eorum facile de numero, quorum illa apud Poëtam querimonia meminit : nulla fides, pietasque viris, qui castra sequuntur. Dum enim ferrum tractavit, ferreos pariter mores induit : Gradivus erat illi gradus ad omnem flagitorum impudentiam, neque in ferreo illius corpore animus residebat alius, quam minimè aureus. Unde difficilè in eo militiam discrevisses, & malitiam ; ita utramque amplexus est, ut viva utriusque Idea videretur. Hunc tamen ita effrontem Xaverius bellatorem arte novâ debellat. Illud speciale fuit Victoris Hujus stratagema, prius sibi cœlum devincire, quam hostem vincere, cum victoriæ pretium sint preces, quæ Cælites evocant in commilitones ; mox eo belli utitur genere, quo ferè vinci, quam vincere magis est gloriosum. Quare ea in semet desævit immanitate, ut repetitis flagellarum iætibus tota passim sylva personaret. Volebat scilicet stilante ubertim toto è corpore in terram sanguine rubere, ut vel sic avidam sanguinis impietatem expiaret, & desperditam pudoris purpuram impudenti restitueret. Minimè proinde erraverit, si quis non hamiotam Xaverium, sed homiotam compellaverit : hoc si displicet, verè Pelicanus nomen obtinet, qui proprio pullos suos sanguine redimit ; favit nempe languentem in tenebris animam militis eo Spiritu sui lumine, ut sibi redditia exclamaret : **Hoc afflata corusco,**



ECLOGA SEPTIMA.

S. Xaverius sub nomine Daphnidis
relictis aliis oviculis unicum, id est, militem
scelestum inquirit, & tandem ovili Christi
adjungit.

Daphnis.

Daphnis amor ruris, Pastorum gloria Daphnis
Indignos ægro versabat pectore questus;
Hesperius Titan volventem corde querelas
Vidit, & Eous curarum pondere fessum.
Umbræ illum nemorum, latices videre fugaces,
Abruptæque jugis valles videre gementem.
Errantem per tesqua soli, per devia rura
Luget ovem, mentisque fibras hæc dente tenaci
Cura premit, nemus omne subit, camposque pererrat,
Et nemori, & querulis per florida gramina rivis
Enarrat tacitos tristi sub corde dolores.
Nec mites gemitus planctu jactabat inani,
Et nemora, & rauco fugientes murmure rivi
Adgemuere; imò queribundo tacta dolore
Saxa sonant, rigidoque sinu strepit ardua rupes.

Errantem sed ovem securo ut jungat ovili,
Imparibus cannam, quas vallis proxima præbet,
Jungit arundinibus; vacuas, paulumque remotas
Cerea castra domos, apibus jam ad pascua versis
Cernit amans, jungensque suis discrimina ceris
Format opus, sibi quod concinnâ lege cohæret.

Maxima prima fuit, minor, & minor altera primis,
 Septima præ reliquis, quamvis & junior ævo
 Fistula parva fuit: sic amissam impare canna
 Quærit ovem, densaque nigrum nemus ilice poscit.

Afflictus, riguoque genas jam sordibus imbre
 Fessa locat tenero gemebundus cespite membra.
 Nec mora, respirans admoto dulciter ore
 Septenis animam facili, promptoque labore
 Afflat arundinibus, sonus est concordibus unus,
 Atque æquale melos, cunctis & spiritus idem
 Multiplici ore sonat. Similes sed canna querelas
 Promere visa fuit: mea ovis! mi agnellule dulcis!
 O ubinam es mea dulcis ovis? quam læta paravi
 Pabula, quid renues mollissima pascua casto
 Non nisi trita pede? ah! propera nova prata subire,
 In quæis gramineum saturata capessere collem,
 Et suavem poteris semper captare soporem
 Vivas propter aquas: primævo hæc vivida succo
 Germina fundit humus, molissimus arva coronat
 Muscus, fragrantemque thymum diffundit in agros,
 En Lupus insidiis, Massylâ pelle leæna,
 Dente, jubisque ferox vi te sibi poscit apertâ.
 Ah propero meliora subi præsepio gressu!
 Nè fors ignotam posthac per iniqua sequaris
 Tesqua viam, trucibisque lupis rapiendus aberres.

Comp.

Josephus L. B. de Zwenkau.

Agne veni! mea cura veni! quid inhospita semper

Anno

Antra petis? per iniqua, tuique oblita, meique
 Arva capis gressum: jam ex vero nomen habebis,
 Et miseræ cognomen ovis. Mi Agnelle! redito.
 Ocyus bac sublate redux cervice recumbes;
 Quam leve pondus eris, quam sarcina dulcis amanti!
 Horrida si scabies tua jam per corpora serpat,
 Nostra salutiferam spondet tibi dextra medelam;
 Ipse DEUS pastor pretium venale crux
 Impendet, quo nulla salus præsentior ægris.
 Quid fugitiva capis malefidis gaudia pratis?
 Non pictis saturatur aquis sitis ulla palati,
 Tantaleamque faniem non poma fugacia pascunt,
 Quosque botros Zeuxes pennatæ ludicra turbæ
 Pabula proposuit: terrâ, rebusque caducis
 Expleri mens nostra nequit, quam cernere cœlum
 Jussit, & erectos ad sidera tollere vultus,
 Æthereo semper pascuntur rore cicadæ,
 Atque favos legit omnis apis florente salicto,
 Elysias donec melior gula ruminet herbas,
 Desipiántque Dapes, perituraque gaudia ruris,
 Anxia degeneres perturbant pectora turbæ.
 Heu Daphnis! gemitus, quæquæ ignea pectore vota
 Depromis, sunt præda Notis; quo tramite cœpit
 Devia in exitium, sinceri incuria callis
 Jam festinat ovis, cupidè malesana requirit
 Pascua, & anfractus curvos, abruptaque scandit
 Culmina, nec subit ulla vagam formido pericli.

Comp.

Leopoldus de Schickh.

Ergo velut reprobam sobolem à radice revellit,
 Aridáque exscindit terro vepreta colonus,
 Vel verò purgat crepitante novalia flaminâ,
 Si quando nocuas opus est evellere spinas;
 Immitem proprio lanienam corpore Daphnis
 Exercet, trepidumque erranti afflare pudorem
 Tentat ovi: quam voce nequit, blandisque cicuta
 Illecebris, sociare suo contendit ovili
 Tramite sanquineo, vellusque rubore crux
 Præcipit, ut niveum bibat impia lana colorem.
 Atque ut tecta sonant, largo cum Jupiter imbre
 Frigore concretas summa jaculatus ab arce
 Spargit aquas; ut densa pluit celsa ilice glandis,
 Quam læsit glacialis hyems: ita verbera dorso
 Accumulat, plagasque graves, dum corpore toto
 Unum vulnus hiet, desudantésque lacerti
 Robore deficiant, & nec furor arma ministret,
 Vulneribusque locus desit. Sed sanguinis imbre
 Mota, salutari mox errabunda rubore
 Pingitur, atque novo sua murice temperat ora.
 Hinc in vota ruit, vestigia prompta capessit,
 Imperiisque gerit morem, quo cunque Magistri
 Invitat, suadetque piam vox blanda sequelam.

Errantem complexus ovem, gremioque repo-
 nens

Daphnis, inoffenso per jugera currere gressu
 Edocet, abstergens saniem, fonteique veneni.
 Nec segni inde manu sacrato in flumine lotam
 Mollibus albentem villis adjungit ovili.

Non jam pingui agnus graditur macilentus in
arvo;

Divitis uber agri nunquam non gramine læto
Luxurians, niveum modò membris afflat honorem,
Et prata irriguis, quæ turgent ebria rivis,
Riparūmque thori virides meliora propinant
Pascua; nec placidæ volucres, nemorisque choraulæ
Deficiunt; sonat omne nemus, nova carmina fer-
vent,

Carmina, quæ castæ tantum modulantur avenæ.

Talia dum fierent, movere cacumina sylvæ,
Et rupes, & saxa sonum, plausumque dedere.
Insonuit læto tum pinus amata susurro,
Quæque diu latitat vocalibus abdita saxis,
Daphnida perpetuis ornat modò plausibus Echo.

Comp.

Franciscus Würth.

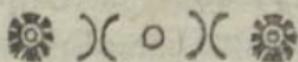


Quem



Quem paulò antè amabilem in mari, eundem modo formidabilem in terra experiuntur **Xaverium** feræ animantes. Illèc pisces suavitate pellexit; isthèc tigres severitate pellit. Ita in **Xaverio** totum in bruta imperium, aut totum in imperio **Xaverium** spectâsses. Cum DEO poterat omnia in omnes, cum Illo omnia contra omnes. In ea quippe inciderat tempora florentissima cæteroquin Sanciani Insula, queis an acerbius obstetricante naturâ malum prodiverit, haud facilè indicaverim. Tam immanni seu numerô, seu rapacitate tellurem illam infestabant tigrides, ut eas universa, quæ inhospitæ alunt sylvæ, latibula diceres deseruisse, ut in hac hospites agerent. Horret animus, fugit mens tantas meminisse ruinas. Tunc cædes hominum generi, tunc prælia nata, tunc brevior di-

ræ mortis aperta via est. Non in Regione urbs, non in urbe domus, non in domo angulus tutum à tanta rabie præbet asylum. Collecta fatigat ex longo rabies. Hinc impia Lanienæ vix erat, qui se subduceret; cumulatis quippe funeribus insatiabili belluarum gulæ passim immolabatur. Semi-laceri artus, exesa ossa, sanie, & cruento liventia membra, illic pedum reliquæ, alibi fæda carnis repotia, quid nisi horridum oculis spectaculum? Adeò flebilis ubique rerum, ac Regni facies, ut vel Tartarus ipse, tantis Xaverii virtutibus infensus, non re minus, quam nomine affinium sibi Tartarorum Tartareas planè furias Sanciano immisisse videretur. Omnibus dirò pavore consternatis penè confusa tremuit terra. Diceres, cam incolarum suorum fugam subsequi conatam, è centro propè jam suo exire voluisse; aut tanto gravatam malo, sub pondere laboräste, omnino ruituram, si quò caderet, habuisset. Quid agant miseri inquilini? vis unita fortior: at enim, dum singuli pugnant contra belluas, vincuntur universi. Solus Xaverius intactus: ita enim hæc inter mala, & malas bestias versabatur, ut Ille malis malus, non mala Illi mala viderentur. His igitur medelam malis facturus, advolat, & tigres sacer, interpresque DEOrum, cædibus, & fædō victu deterruit Xaverius. Sic nempe ad Gorgonei capitis aspedum homines obriguissæ fabula est: ad Thaumaturgi nostri aspectum ferocissimas tigres tremuisse, vero verius est. Tam funesta supplicia avertit supplicationibus, & unō ore preces pariter fundit, & hostes, documento orbi relicto, virtuti omnia deberi, quæ climinat, & illuminat.



ECLOGA OCTAVA.

Daphnis, id est, Xaverius solâ aquâ
Benedictâ fugat Tigrides ex Sanciano.

Visa fuit nuper rupisse silentia noctis
Nuntia lucis avis, roseumque aurora cubile,
Purpureaque fores cœlo reserâsse sereno.
Mox famulas ad pensa manus, suetosque labores
Provocat, & curvo proscindi vomere glebam
Præcipit immitis Pater, atque injusta noverca.
Tityrus in virides armenta coegerat agros,
At Melibæus oves, tumidâsque à lacte capellas
Per campos errare sinit, sibi frigus, & umbram
Annosam præbere jubet sub vertice montis
Quercum : vix subiit Melibæi Tityrus ora:
Tityre salve ! inquit Melibæus, salvus & hædus
Esto tibi, & dux ipse gregis caper ; ocyus una
Fessa reclinemus Pastores membra sub ulmo,
Garrulus hic tenerâ prætendit arundine ripam
Rivulus, & Nymphis arguto murmure carmen,
Quod resonâ fundit sub valle cicuta, recenset.
Jámque audent ambo molli consistere clivo,
Ambo ætate pares, ambo cantare parati,
Alternis cupiunt contendere versibus ambo.
Nec tentare levi formidat arundine laurum
Tityrus, & veteres laudes, partosque triumphos,
Quos referunt domito Sampsona tulisse leone,
Emeritâ cantat buxo : neque cedere gnatus
Jessæi vatis pugnam, atque immane leonis,

Quod

Quod vi^ctor celsâ spolium suspendit ab ulmo,
Tentat inassvetis alter celebrare cicutis.
Tityrus hos versus, Melibæus fuderat illos.

Comp.

Carolus S. R. I. C. in Hardegg.

Tityr. Pastores hederâ vi^ctoris cingite crines.
Ausus erat Sampson fulvo concurrere monstro,
Quod Libya, aut patriis aluit Getulia campis.
Sæpius extremos fera consurgebatur in unguis,
Et totâ jam mole premit vi^ctricia colla.
At fera succubuit, dextræ fera cessit inermi.

Melib. Pan nemorum Præses, sylvestria Numina
Nymphæ,

Plaudite! Jesseo Pastores plaudite vati!
Stravit humi vi^ctor fulvam cervice leænam,
Hirsutamque jubis; Pœnorum qualis in arvis
Infremit, aut Libycis, Massylisque errat in agris.
Prata madent, tumidóque à sanguine terra rubescit.
Tityr. Non jaculum, non ensis erat, quem vi^ctor in
hostem

Stringeret, haud nudum pectus muniverat umbo;
Unguis, atque jubis armatæ gaudet inermis
Bellâ movere feræ, pectusque offerre periclis.
Ast foget intrepidam tanto in discrimine mentem
Stans fidente gradu, firmisque ita nexibus urget
Ille lacertorum nemoris, rurisque pavorem,
Ut violenter humo nimio jam pondere pressum
Affigat, guttûrque feræ, faucesque prehensas

Dilaniet : fugat immitti de corpore vitam,
 Et corvis prædam esse jubet deforme cadaver.
Melibæus. Ingentes animos vates Jesseus alebat
 Corpore sub modico : Lybico nil territus hoste
 In pugnam vires acuit, licet arma ministret
 Nulla manus ; fuerat sed mens ut ahenea moles.
 Jam ruit ; atque omni collecto robore mentis
 Getulam petit ille feram ; neque dextra morata
 Involut, elidens geminas de gutture fauces.
 Indignata fugit tumido de corpore vita,
 Rigit & immensum moriens, mox sanguine tetro
 Prata, velut tristi livent afflata veneno.

Tityr. In plausus animabo meam Melibæe cicutam,
 In numeros salient agni, crispique bidentes,
 Lætisonoque choro fessi ad præsepio current.
 Prædo jacet pecoris forti à Sampstone peremptus.
 Jam licet innocuum nullo custode per agros
 Ire gregem, campos, sylvásque errare per altas.
Melibæus. Hæc quoque dulce dabit Melibæi fistula
 carmen;

Id nostri excipient arrectis auribus hædi,
 Et Nymphæ accurrent, & capripedes sylvani,
 Ipsa canet resonis illud clangoribus Echo,
 Davidem tollent cumulati ad sidera plausus:
 Utque in Castilio ferrebat orgia monte,
 Cùm Clarias domito Pythone rediret in arces
 Delius ; haud aliter nobis celebrabere David,
 Jam pes iste salit multos festinus in orbes.

Comp.

Antonius Perl.

Audierat ferri per inania carmen Amyntas,
 Lascivire agnos campis, oviūmque Magistros
 Viderat, & lætas jaētari ad sidera voces;
 Imò etiam rigidas inflecti carmine cautes,
 Murmure jucundo per gramina currere rivos,
 Alitibus resonare nemus, corylōsque cicadis
 Perstrepere, ancipiti jam dudum mente notabat.
 Dūmque parant illi fors plausibus addere plausus,
 Jam jam altercantes ad proxima jurgia tendunt,
 Sampsonem is, Davidem alter tollebat ad astra,
 Quisque suum celebrans majori donat honore.
 Ilicis innixus ramo spectabat Amyntas
 Jurgia, mox digito tranquilla silentia mandans,
 His dictis animos ferit, & componit utrumque.
 O pueri! cedat David, multūmque recedat
 Sampson, nāmque unus Daphnis supereminet omnes.
 Non ità ceratā Pan cedit arundine Phœbo,
 Palladi Mœonia haud tantūm cedebat Arachne,
 Quantūm isti nostro, me judice, Daphnidi cedant.

Est locus Eois multūm celebratus in oris,
 Cui sanciani nomen tribuisse vetostas
 Creditur; ille frequens algis, & fonte perenni
 Rus alit, armentis lætissima pascua præbens.
 Incustoditas passim hic per prata capellas
 Laetabat Cythifus; primæ lanuginis agnis
 Pabula læta thymus, viridisque ferebat hibiscus.
 Has populis invidit opes, tenerasque colonis
 Delicias, cursu sylvas, saltūsque peragrans,
 Hircanis oriunda jugis, & divite pollens
 Progenie tigris, maculæ cui mille peterrant

Virgatam pellem : spoliis neque semper opimis
 Illa satur, postremam ovibus minitata ruinam,
 Ingenti patulos grassatur cæde per agros.
 Hanc tamen æterno memoratis damnat ab oris
 Exilio Daphnis: non ullis fultus ab armis,
 Divini laticis solùm munitus ab undis,
 Extirpat crudele genus, sobolémque cruentam ;
 Amplius haud illis modò Caspia pignora terris
 Dente furunt nocuo. Nec cedat Daphnidi Samson?
 Nec velit huic David partam submittere laurum ?
 Tityrus. Cedit ei domito licet usque leone superbus
 Samson, & defert victori Daphnidi primas.
 Sæpe quidem tumulo calathis mea dextera largis
 Florida dona tulit, solata hoc munere claras
 Hebræi Ducis exuvias : modò divite cornu
 Nectam ferta, pluam ruris tibi munera Daphnis.
 Melibæus. Non ultrà mea Davidem cantabit avena,
 Urso prostrato celebrem, fusisque leone ;
 Daphnida victorem memori vulgabo camæna.
 Hæc Melibæe, ast illa canebas Tityre vota,
 Tu tenui nixus fago, molli alter acantho,
 At votis socium junxit modulamen Amyntas.

Comp.

Franciscus Haueisen.

Dici-



Dicite io! pæan, & io! bis dicite pæan Nabathæa
Regna Xaverio! posuit fines vestros pacem San-
ctior ille Daphnis, qui, cùm pax, & quies esset nullibi, ut
quieta essent omnia, irrequietus laboravit. In amœnis ani-
marum pascuis factus Pastor bonus, bonis avibus agrum
Ecclesiæ provehens, Lauros, & oleas parî felicitate demes-
suit. Sparsit sanctitatis ubique Semina; & totam illicè
Indiam fecit Sanctam: populos innumeros è caula Tartari
ad cœli aulam, ex Brachmanum, & Ronziorum haris ad veri
sacrificii aras perduxit. Auctis defn sanctissimæ Religionis
limitibus, quòd morum suavitate, & innocentia aurum
æquaret ipsum, morum, & innocentiae pretium auxit, atque
ità Orientem verè aureum reddidit: hac duce effecit, ut,
quotquot obduratos in Silicem, aut liparâ concretos repe-
tisset animos, charitatis in DEUM flammis eliqueret. Ani-
matum

marum Imperator à cœlo electus, summum Imperium in corda habuit, & in Principes Principatum exercuit ; hominum æquè, ac affectuum Dominus amabat, & amabatur, cor erat omnium, & omnium in Illo corde residebant. Tam gloriofa messis laborum poterat aliis satis videri ampla, non aliis majori Xaverio : quærenda est virtutis occasio, si ad manum non fuerit. Nova Regna, & orbem immensò tantùm non animò meditatur, uno ponens in lucro lucrari animas. Tot maria, & terrarum spatia emensus, suā demùm amplitudine vastissimum Sinæ Regnum concupiscit Vir desideriorum. Nempe tam avida est suffragante Romano Philosopho periculi virtus, ut quò tendat, non quid passura sit, cogitet : explorant adversa viros. Magna mens, quam nihil occupavit, nisi DEUS, non videt obices : labores pro deliciis accipit, cui unus ad quælibet audenda stimulus gloria Numinis. Non terrere possunt pericula ; omnia enim in Xaverio secunda, cui prima de DEO cura. Amor, quas non invenit, vias sibi sternit, Peligno Vate attestante : fortius ille potest, multò qui pugnat amore. Apparatus Xaverio ad tam præclara facinora non aliis fuit, quam pietas, sanctus que timor Numinis, quæ magnarum victiarum auspices sunt. Hæc opera, atque hæ sunt generosi Xavier artes, queis mundum DEO lucratus est. Quid ad hoc ardens Pastorum turba ? tacet ; quia amor Daphnidis loquitur : Lateo, non minuor.



ECLOGA NONA.

Dum Pastores suos enarrant amores,
Daphnis penetrandi Sinensis regni deside-
rium pandit.

Damon, Lycidas, Corydon, Daphnis.

Damon. **Q**uò te Daphni pedes? per inhospita
tecta vagari,

Caucaseos penetrare sinus, ignota subire
Antra cupis? tacitum versas sub corde dolorem,
Aut potius tacito pectus versatur amore.

Huc, age, quâ viridis se tollit fagus in altum,
Tende gradu, jucunda favet cantantibus umbra.

Juniperi vestigat ovis, petit ilicis umbram,
Scrutatürque nemus, præbent ubi frigora rami;
Lanquida quidni umbras Pastorum turba requirat?
Annuit, & patulæ se condit tegmine fagi,
Dùnique levi gestit modulari Daphnis avenâ,
Imparibus Corydon ardet cantare cicutis.

Corydon. Quid lætas inter Dryades, viridemque Diana
Scenam, quid gelidas vestigo sedulus umbras?
Unbris mille rotat mentem formosus Alexis,
Sole sub ardentî quoties mea pectora versat.

Umbra quidem tenuis, sed dulcis Alexis imago?

Lycidas. Non urit me cura minor, non ipsa dolor
Officiosa meo charas Amaryllidis umbras,
Ignotásque refert infensæ Amaryllidis iras.

Comp.

Josephus Altschaffer.

Damon. Me Galatea petit, fugit & Galatea sequentem,
Ferre superba frequens fastidia cogit amantem.

Vix Damon propinat ave ; Galatea reponit
Triste vale ; dum cedo, vocat ; fugit illa sequentem ;
Ludit, & illudit ; favet, & mox torquet amores.

Corydon. Incipe, sed querulâ Corydon modularē
camenâ :

Pinguia rura tenet, densis obsessa salictis
Dulce pecus ; rident Cythiseum, mea cura, bidentes ;
Astra favent nautis ; ditant sata læta colonos ;
Formosus solum mea vota moratur Alexis.

Lycidas. Incipe funestas evolvere gutture voces,
Tristes Musa sonos ; vocalis planctibus Echo
Adgemat ; & dicens imo suspiria corde
Avia sæpe tuis impleto saxa querelis.

Insuper & memori longos describe dolores

Cortice : dum crescat sublimi vertice taxus,
Immitis pariter crescent monumenta doloris,
Et serò planget spretos Amaryllis amores.

Damon. Incipe luctisonos mea fundere tibia versus,
Et teneri balent nostris in ovilibus agni,
Dum nostros Galatea sinus, speratique stringat
Brachia, frustratos toties dum captet amores.

Corydon. Cerca pruna feret, mitissima poma fidelis
Dextra pluet, primæ referet lanuginis agnum,
In mea festinus si vota inclinet Alexis.

Lycidas. Primitias Amarylli feres, quas fundit Hy-
mettus,

Quos fovet Hybla favos ; lecto de flore coronam,
Et Thymbram, & violas, & permixtas amarantho

Pæstanas Amarylli rosas, mollésque Hyacinthos,
 Dulcia cum calathis carpes munuscula veris,
 Ni Lycidam temnas, & florida dona recuses.

Damon. Spem gregis, & teneras, solatia prima, capellas,
 Sæpius irriguis lotas in fontibus agnas,
 Delicias Domini, quarum multalia spumant
 Laetæ, feram pronus Galateæ munera nostræ,
 Si modò respiciat blando pia munera vultu.

Comp.

Franciscus S. R. I. C. à Liechtenberg.

Audierat, pressisque labris volvebat apud se.
 Plurima, cùm subitò velut imo è pectore ducto
 Suspirans gemitu sua Daphnis solverat ora:
 Dicite: quæ sylvis Dryades habitatis opacis,
 Najadésque Deæ, errantes per prata Napææ,
 Conscia longævi vos Numina testor amoris,
 O quantum Sinarum ardet mens nostra salutem!
 Illa per Eoas famâ celeberrima terras
 Mentem Sina rapit; poterat Jove digna videri
 Patria: vix limis hanc quisquam adspexit ocellis,
 Incaluit. Mea Sina inter pulcherrima terras,
 Pastorum communis amor, multisque petita,
 O! nostros quid dura nimis frustraris amores?
 Stat pelagi similis scopulo, quem ventus, & unda
 Verberat incassum; votis adversa repugnat,
 Et dudum optatis amplexibus arcet amantem.
 Abstrahit, ardentes inter prostratus arenas
 Semper inexpleto dilectam lumine Sinam

Insequor: at quanquam ferar huc, ferar anxius illuc,
 Non potior, quam semper amo. Quis sœvius un-
 quam?

Pastorum forsitan crudelius alter amavit?

Sina patet, quid namque negem? nec separat in-
 gens,

Invisumque fretum, non firmis mænia claustris
 Optatis multum prohibent succedere terris.
 Exiguâ prohibemur aquâ, & quod amantibus obstat,
 Est minimum: quæ disparibus mihi surgit avenis
 Fistula, quæ poterat supremum in vota Tonantem
 Cogere, non flectit Sinam; fugit illa vocantem.
 Attamen urit amor; quæ me fugit, insequor illam,
 Spesque pudet vano toties donâsse labori.
 Non rigui pratis fontes, non murmura rivi,
 Non curas lenire valent solatia ruris;
 Sed rigui pratis fontes, sed murmura rivi,
 Sunt curis invisa meis solatia ruris.
 Immodicum Daphnis mulcebat carmine luctum,
 Et crebri gemitus imâ sub valle sonabant.
 Flumina flere putas, querulo per prata susurrô
 Reptabant latices, pecus omne cupidine languet,
 Et Sinam trepido balatu armenta requirunt.
 At studiis conjuncta cohors solatur amantem
 Daphnida, deîn socias tollunt ad sidera voces,
 Astra ferit clamor: quot sunt in amore dolores!

Comp.

Carolus Moreiz.

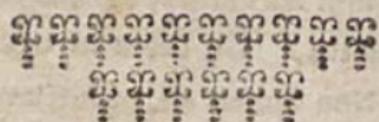
Hic



Hic tibi jam altius nitendum est calamus : per tot predigiorum sublimes dotes, virtutumque decora eluctatus, ad Xaveriani honoris, gloriaeque apicem niteris. Ultimum, imò supremum restat opus, ex quo Apostolicis laboribus suum esto non plus ultrà. Innumeris ergo Laureatis triumphis, cùm crescere in terris amplius non potest, decrescit in cœlum Xaverius, ex Sinenium portu ad montem Sion translatus. De terra in cœlum crescere dignus erat. Non tamen est, ut luctum induas, aut in Lacrymas colliquescas, orbis Christiane : Magno orbis commodo natus, eidem tandem majori denascitur Xaverius ; occumbit in carne, ut ipso ex occasu illustrior Phœbus toti orbi oriatur. Num lacrymas exprimat in cœlis, qui nullas

expressit in terris? Has igitur absterge ab oculis, & cupressum in Laurum, tumbam in tubam, Epicedion in Epinicion converte, ae pro lessō pæana accine immortalē Divo immortalitatis Laureā donato. Mortuus enim adhuc vivit, dum ē vivis ad vivos discessit: Solis planè æmulus, qui nunquam occidit, quin rursū oriatur; mergitur, ut emergat; obscuratur, ut luceat; moritur, ut reviviscat. Igitur non tam obiit, quām abiit magnus mundi oculus mortalium ex oculis, ut ortus in cœlo viveret in animis; neque aliter, ut omnium oculis surripi posset, suos claudere voluit, quām ut liberalius illos aperiret; dum orphanos, & pupillos, id est, clientes suos, etiamnum ut pupillam oculi diligit. Nimirum tantus ille Tuus est, ô Xaveri! mortalibus beneficiandi ardor, ut non vivus duntaxat, sed & mortuus prodesse velis: tanta mortalium quoque Tibi, ô Magne Apostole! rependendi studia, ut Tu illorum nunquam animis moriaris; nam semper honos, nomēnque tuum, Laudēsque manebunt altè cordibus nostris inscriptæ. Ex animis non abiit nostris Xaverius, immo nec ex terris, quas Sanctuarii sui scripsit hæredes, opes pretiosissimas in Brachio, sanctissimisque Reliquiis donans, ut in opibus se nunquam suā deesse ope ostenderet. Gratiarum beneficentissimè impensarum tot oculati sunt testes, quot miseros, & afflictos indies admittit, ut felices dimittat. Vivit ergo in splendoribus Sanctorum sublimatus in cœlum.

Xaverius; dum cœlo datur, quod demitur
orbi.



ECLOGA DECIMA.

Luctus ob Daphnidis mortem in
gaudium versus.

*Lycidas, Tityrus, Thyrsis, Palamon,
Mopsus, Corydon.*

Lycidas. **H**AUD Lycidæ mens est lætas animare
camænas;

In gemitus potius, pluviosi luminis undas
Sentio corda rapi: quid denique latus in arvis
Stertis, nec largos profundunt lumina rivos

Tityre? materiem non cernis Thyrsi dolorum?

Tityrus. Ô Lycida! quid triste gemis? dic, & mihi
luctum

Fare tuum! scis, pressa paret quam flamma ruinam.
Nunc ergo tacitum nobis expone dolorem.

Lyc. Occubuit Daphnis, mea lux, mea vita, meum cor!
Namque ubi Sinarum festinat captus amore,

Atque ovium cumulare gregem, per rura vagantes,
Errantésque sacro sociare laborat ovili,

Immoritur pulchris Pastorum gloria curis,

Thyrsis. Flebile quid memoras? ereptum Daphnida
plangis?

Ille meus Daphnis, qui ovium tot millia sacris
Tinxit aquis, puro rutilant quot in æthere stellæ,

Quot sunt ligna solo, vitreo quoq' lambit arenas

Ore salum, conduntque melos per inane volucres;
Ille jacet? surdi proh inclemensia fati!

Palamon. Pan nemorum Præses, Sylvetria Numinæ
Fauni,

Di-

Dicte vos Dryades, num vestros nulla per hortos
 Herba viret, quæ vitales revocare sub auras,
 Quæ gelidis animam queat inspirare medullis?
 Effœtâ quoties redimit pro pelle juventam
 Anguis? vim quoties Libitinæ saucius arcet
 Cervus, dictamno facilem præbente medelam?
 Nullanè vis animet fatali mersa sopore
 Membra, nec ulla diem jām fracto accendere vultu
 Dextra queat? num nulla arvis viret herba salutis?
Tityrus. Vidi ipsus, præsaga necem sensisse vireta:
 Non virides tellure comas, non frondea fagi
 Brachia tollebant, tincti ferrugine flores,
 Pallentes gemuere rosæ, mollique ligustra
 Orba nive; & luctus serpebant lilia testes
 Argento viduata suo. Nec squalida solùm
 Rura tenet facies, resonant nemora omnia planctus,
 Ipsa Echo cœpit tum flebilè singultire.

Comp.

Carolus de Maderna.

Thyrsi. Conscia tam subiti fuerant armenta doloris.
 Jejunæ hærebant ad pascua læta capellæ,
 Flaccida non multo tumuerunt ubera lacte.
 Haud aluit tum lana nives; non ulla virentes
 Per campos saliebat ovis, sed murmure tristi
 Ingemuere omnes, tua funera Daphni dolentes.
Palamon. Ipsi etiam fontes, ea rivi fata gemebant.
 Garrula non querulo delapsa est unda susurro,
 Augerique suos offensa ad saxa dolores

In-

Indoluit : mutas non ulla animâsse volucris
 Visa fuit rupes, nec surdas aura volatu
 Perstrepuisse plagas ; haud Titan nube carebat,
 Nec solitas sparsere faces radiantia cœli
 Lumina ; furvus erat mœroris prodromus æther,
 Lyc. Fundite Pastores, sed flebile fundite carmen !
 Quem rupes, & saxa gemunt, cui prodigus amnis
 Despumat lacrymas, quem florida pignora terræ
 Ereptum plangunt, atque omnia fronde reclini
 Flent arbusta, polusque atro deplorat amictu,
 Illi nostra pluant cumulatos lumina rivos.
 Tityr. Dicite Pastores, sed flebile dicite carmen !
 Ruris amor Daphnis Libitinæ victima cessit,
 Tristis aper viti, lupus agnis, flammâque tectis,
 Grando agris, subitus maturis nimbus aristis,
 Sæva lues pecori : nobis tua funera Daphnis !

Comp.

Antonius Ehrlacher.

Thyrf. Condite Pastores, sed flebile condite carmen !
 Exanimis mea vita jacet, mea Daphni voluptas.
 O ! ubi dulce pecus præsepio tutu requiret,
 Cum rapiant ipsos immania fata Magistros ?
 Palam. Promite Pastores, sed flebile promite carmen !
 Non jam consuetos referat mea tibia cantus,
 Nec sua compositis moduletur gaudia canis,
 Sed lugubre sonet : lauri pro fronde cupressus
 Jungat inornatos funesto syrmate crines.
 Phœbe ! reconde jubar, rosei cum lumina vultus

Clau-

Clauserit æternâ mortis lex ferrea nocte.

**Incultus, gelidusque veni ! velut ossa per undas
Nati sparsa tui, & deformia busta gemebas.**

Lyc. Ite domum mœstæ, miserum pecus, ite capellæ !
Non dulces violas, non lilia proterat ulla,
Purpureasque rosas ; tragicus sibi vendicat illas
Ruris opes tumulus : gemmanti parcite viti,
Quam Daphnis coluit, vel quam sudore rigavit.
Vos teneat luctus, vestro nemus omne ululatu,
Balatûque sonet, dulcem plorate Magistrum.

Tityr. Carmen ego patulis incidam flebile fagis,
Ut crescant nostri truncо crescente dolores,
Luctu crescat amor.

Thyrs. - - - Postremos Thyrſis honores
Dilecto cineri viridanti in eespite ponam,
Insternam tumulo ferrugineos hyacinthos,
Et suprema illo persolvam munera flore.

Palamon. Avia rura petam, nemora in deserta rece-
dam,

Ora rigans lacrymis tenui cum murmure dicam:
Supremum mi Daphni vale ! mi Daphni valeto !

Gomp.

Paulus Herdegen.

Fervebant gemitus, cùm læto nuntius ore
Advolat, & fletum Corydon in gaudia vertit.
Ter, ait exultans, renovârat cornua Phœbe,
Daphnidis exuvias cùm vivâ calce sepultas
Condit terra sinu, viget inviolata superstes

For.

Forma genis, frontique decor, vultusque renidet
 Conspicuus radiis, & multâ luce coruscus.
 Non luctu modò Daphnis eget, non funera planctu
 Postulat efferri cœli sublimis in arce.

Mox lacrymas tenuere suas, & carmine læto
 Daphnidi supremum juncti accinuere triumphum.
Thyrsis. Incipe nunc hilares mea tibia promere versus;
 Daphnidi gratamur fausto; namque æmula genti
 Gaudia dispensat, carpunt hæc gaudia Musæ,
 In numeros saliunt, fervent plena orgia campis,
 Attonito sonat axe melos: mea tibia plausus
 Ingemina pariles, aderit Pan ipse canenti.
Palæmon. Incipe facundos mea tibia dicere versus,
 Plaudentumque choro memorem tu junge camæ-
 nam.

Pastores varii cantant Amaryllidis ignes,
 Phyllidis ast aliis tacitos delibat amores,
 Fors aliquis tenerum cantu demulcet Alexim;
 Tu solus nostro Daphnis celebrabere versu.

Lycidas. Incipe festivos mea tibia condere versus,
 Flores quærat apis, galidum fera saucia fontem,
 Et Cythifum vestigat ovis, ventosque secundos
 Ardua suspirat pinus, vernasque volucris
 Delicias, fossor scrutatur pallidus aurum.

Ast Lycidas cupidè poscit sua gaudia Daphnini,
 Quo felice gravem detergo pectore luctum,
 Pésque salit noster multos festinus in orbes.

Tityr. Incipe dulcisonos mea tibia pangere versus,
 Est pretiosa gravi pendens in palmite gemma,
 Qua steriles herbas ditat ros depluus undâ,

Et quos dives opum thesauros area verrit;
Quæ ganges fert dona sinu, quæ congerit alvœ
Tempestaſ pretiosa Tagi, Pretiosior his es
Gemma mihi Daphnis; tu noſtram divite cornu
Pauperiem relevas, trepidis ubi redderis agnis.
Mopsus. Define luſtisonas mea tibia necltere cannas.
Undique vota ſonant, lætus ferit æthera clangor,
Daphnida gens omnis ſuavi modulatur avenâ,
Ipsa canit Daphnini reſonis clangoribus Echo:
O licet pariles mihi plauſibus addere plauſus,
Gaudia Paſtorum dignis celebrare camæniſ!
Corydon. Ite domum læti, ſylvestris turba, coloni,
Cogite quisque pecus stabulis, numerūmque referte
Hædorum, his etenim (ſcio) veſtra mapalia turgent.
Nec veteres lacrymas oblieti, ſive querelas,
Dicite: quam dulces hi ſunt in amore dolores!

Comp.

Joannes Tallman.

Proſam ante ſingulas Eclogas

Comp.

Georgius Josephus Napertb.

NO.

NOMINA OFFERENTIUM ORDINE ALPHABETICO COMITES, ET BARONES.

Carolus S. R. I. C. in Hardegg.
CFranciscus S. R. I. C. de Liechtenberg.
Josephus Leopoldus S. R. I. C. Cozzoli.
Petrus S. R. I. C. Coronini.
Antonius Josephus L. B. de Graan.
Josephus L. B. de Zwenkau.

Perillustres.

Christophorus Hieronymus de Braittenbuch.
Ernestus Joannes de Crollolanza S. R. I. & Hungariæ Eques, Illustrissimæ Kirchbergianæ fundationis Alumnus.
Ignatius Josephus Nobilis Dominus de Richtern S. R. I. Eques.
Joannes Carolus de Maderna.
Josephus Paulus Nobilis de Herdegen, Culm, & Grundlag S. R. I. & Hungariæ Eques.

Leopoldus Nobilis Dominus de Schickh
S. R. I. & Hungariæ Eques.

Prænobiles, & Nobiles.

Antonius Ehrlacher.

Antonius Leopoldus Perl.

Franciscus Adamus Stierpöth.

Franciscus Haueisen.

Franciscus Josephus Sachers.

Franciscus Josephus Schinnagl.

Franciscus Rudolphus Würth.

Georgius Josephus Naperth.

Ignatius Hoffmann.

Joannes Georgius Reissenstein.

Josephus Antonius Pranz.

Josephus Ferdinandus Perl.

Josephus Franciscus Knol.

Josephus Georgius Altschaffer.

O. A. M. D. G.





